

Mejeriforeningen

Probiotika mod irritabel tyktarm

Periode: 1. sept. 2008 til 31. august 2011
 Budget: 2.941.250 kr.
 Intern finansiering: Mælkeafgiftsfonden (Budgettal 2009: 728.000 kr.)
 Ekstern finansiering:
 Afslutningsrapport:
 Projektleder: Luise Mølenberg Begtrup
 Institution: Forskningsenheden for Almen Praksis i Odense
 Deltagere: Syddansk Universitet, Odense Universitetshospital, Arla Foods
 Offentliggørelse:
 Link til projekt:
 Publikationer:

Formål: Formålet med projektet er at undersøge effekten af 6 måneders probiotisk behandling sammenlignet med placebo på patienter, diagnosticeret med irritabel tyktarm (Irritabel bowel syndrome/ IBS).

Beskrivelse: Baggrund for projektet:

Mejeriprodukter indeholder en lang række forskellige næringsstoffer, mineraler, vitaminer og andre bioaktive komponenter, eksempelvis probiotika. Probiotika er defineret som mikroorganismer eller komponenter herfra, der har gavnlig effekt på værtens helbred og velvære. Udtrykket blev første gang anvendt af *Lilly & Stillwell* med henblik på at beskrive substanser produceret af mikroorganismer, der stimulerer væksten af andre mikroorganismer, dvs det modsatte af antibiotika. Probiotika har i en række klinisk kontrollerede undersøgelser vist sig at have gavnlig effekt ved forebyggelse og behandling af flere sygdomme. Probiotisk terapi er endnu i sin vorden, men det formodes at vinde større indpas i fremtiden.

Markedet for Functional Food er i vækst. Der er en stor interesse fra mejeriindustrien for udvikling af nye produkter, der kan påvirke forbrugernes helbred og velbefindende. Maveproblemer, såsom forstoppelse, diaré, oppustethed og mavekneb, der alle kan ses hos patienter med irritabel tyktarm, er et interessant mål for disse produkter. I 2007 blev en ny EU regulation vedrørende mærkning af fødevarer vedtaget. Den gør det muligt for mejeriproducenterne at ansøge om lov til at sælge produkter mærket med helbreds løfter. Det understreger behovet for gode videnskabelige undersøgelser indenfor området.

Irritabel tyktarm (Irritabel Bowel Syndrome (IBS)) er en hyppig gastrointestinal lidelse. Den er karakteriseret ved ændrede afføringsvaner og intermitterende mavesmerter. Lidelsen er endvidere karakteriseret ved, at der ikke findes nogen påviselig organisk læsion.

I Danmark skønnes der at være omkring 15 %, der har lidelsen, men halvdelen af alle danskere oplever symptomer på IBS i mindst en periode af livet. Undersøgelser har vist at irritable tyktarm tredobler sygeligheden og øger sygefraværet. Patienterne har nedsat livskvalitet i samme grad som ved forekomst af alvorlige sygdomme, såsom nyresvigt.

Der er intet terapeutisk tiltag, der i kontrollerede undersøgelser har vist sig effektivt for alle patienter med diagnosen IBS. De senere år har der været tiltagende opmærksomhed på evt. indflydelse af tyktarmens flora. Der er dels foreslået "bakteriel overvækst" og som følge heraf antibiotisk behandling og dels forsøgt behandling med probiotika. En undersøgelse publiceret i 2005 i Gastroenterologi har antydnet positiv effekt af probiotika, men der er stillet spørgsmålstejn ved den kliniske signifikans af fundene. En finsk undersøgelse fra 2007 fandt ligeledes effekt på enkelte gastrointestinale symptomer.

Mælk og mejeriprodukter har altid udgjort en stor del af danskernes ernæring. Patienter med irritable tyktarm udgør en meget stor patientgruppe med en livstilssygdom, som er svær at behandle. Det er derfor af betydning for mejeriindustrien i den videre produktudvikling og markedsføring af sundhedsfremmende mejeriprodukter, at der kommer flere undersøgelser på området. Der mangler videnskabelige undersøgelser lavet på et stort uselekeret patientgrundlag og af længere varighed. Eftersom patienter med irritable tyktarm ikke er en homogen gruppe, er det ligeledes interessant at undersøge om to forskellige måder at inkludere patienterne på, har indflydelse på effekten af behandlingen (se under "samspil med andre projekter"). Det er afgørende at studierne laves som kapselstudier, hvorved effekten kan undersøges under standardiserede forhold for de kulturer, som er relevante for danske mælkeprodukter.

Der er planlagt en undersøgelse omfattende detaljeret undersøgelsesprogram og probiotisk behandling.

Der forventes at inkludere 250-300 patienter.